

DIRECTIEVERSLAG 2019

STICHTING NATIONAAL JENEVERMUSEUM SCHIEDAM

Maart 2020, versie 2

Marjolein Beumer

Directeur Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam

INLEIDING

Voor u ligt het directieverslag 2019 van Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam.

Dit directieverslag is opgeleverd tijdens de coronacrisis 2020. Dit zijn onzekere tijden, ook voor het Nationaal Jenevermuseum Schiedam. De cijfers van 2019 zijn positief en geven het museum vertrouwen in de toekomst. Het museum kan indien nodig een financiële tegenslag veroorzaakt door de corona-crisis opvangen.

2019 was een spannend jaar voor het Jenevermuseum. Begin 2019 startte de verbouwing van het Jenevermuseum en begin april is het museum feestelijk heropend.

Ondanks alle werkzaamheden in het Jenevermuseum zijn de omzet en de bezoekersaantallen gestegen. De museummolen heeft de magische grens van 10.000 bezoekers doorbroken.

We hebben het jaar af mogen sluiten met een riant resultaat, namelijk een positief saldo van € 73.349. Dit positieve resultaat is vooral te danken aan de herwaardering van de kostprijs van de voorraad van de branderij en een gestegen omzet. Uiteraard komt dit geld pas vrij op het moment dat de voorraden gebotteld en verkocht worden. Het resultaat wordt gebruikt om het tekort van 2018 in de bestemmingsreserve liquiditeit aan te vullen (€ 875), als reservering voor de investering van de wisselexpositie (€15.000) en als reservering voor groot onderhoud (€ 57.474).

Dit alles is mogelijk gemaakt door de inzet van alle medewerkers, de vrijwilligers en het bestuur. Zonder hen was dit alles niet mogelijk geweest. Ondanks de corona-crisis kijken we met vertrouwen naar de toekomst.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	2	ACTIVITEITEN	19
INHOUDSOPGAVE	3	Evenementen	19
ORGANISATIE	4	Tentoonstellingen	21
Doelstellingen	4	Collecties	21
Kernactiviteiten	4	Educatie	21
Publiekslocaties	4	WikiSchiedam/JeneverWiki	22
Museummolen	4	Museumbezoek	25
Jenevermuseum	5	Doelstelling 1.1. verhoging bezoekersaantallen Jenevermuseum	25
Museumbranderij	5	Doelstelling 1.2.: verhoging bezoekersaantallen Museummolen	26
BEDRIJFSVOERING	7	Doelstelling 1.3. publieksonderzoek	27
Museumregistratie	7	Museumkwartier	30
Governance Code Cultuur	7	Doelstelling 2.1. versterken positionering	30
Bestuur	8	Doelstelling 2.2. museumkwartier	30
Directie	8	Doelstelling 2.3. samenwerking	31
Cultureel ondernemer-schap	8	Bekendheid en waardering	33
Personele zaken	10	Doelstelling 3.1. ambassadeurs	33
Organigram	10	Doelstelling 3.2. jeneververhalen	37
Medewerkers	10	Merk Schiedam	38
Vrijwilligers	12	Doelstelling 4.1. profilering merk Schiedam	38
Stagiaires	12	Cultureel ondernemerschap	39
Financiën	13	Doelstelling 5.1. eigen inkomsten	39
Begroting en resultaat 2019	13	BIJLAGE 1: CIJFERS 2019	40
Kosten en baten	15	BIJLAGE 2	
Lasten	16	MEERJARENBEGROTING	41
Sponsoring en subsidies	17		
Vorraden	17		
Debiteuren/crediteuren	18		
Projecten	18		

ORGANISATIE

Het Nationaal Jenevermuseum Schiedam bestaat uit Museummolen De Walvisch, Jenevermuseum en Branderij De Gekroonde Brandersketel. De drie locaties vertellen samen het verhaal van jenever. Het Nationaal Jenevermuseum organiseert regelmatig activiteiten en werkt daarbij samen met diverse partners. Ook fungeert het als jeneverexpertisecentrum. Het Nationaal Jenevermuseum heeft een klein aantal mensen in dienst en mag daarnaast rekenen op de steun van vele enthousiaste vrijwilligers.

Doelstellingen

Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam wil haar publiek op een bijzondere, veelzijdige en verrassende manier informeren over alle soorten jenever-erfgoed (cultureel, historisch, industrieel en immaterieel). De stad Schiedam speelt daarin als jenever-hoofdstad van de wereld een zeer grote rol. 'Beleving' is daarbij het toverwoord.

Kern-activiteiten

Het in stand houden en uitdragen van de kennis en vaardigheid van het stoken van moutwijn volgens de 'Oud Hollandsche Methode'.

Deze methode was tot ongeveer 1880 de enige manier waarop er in Schiedam moutwijn werd gestookt. Moutwijn was de basis voor een jenever, een bitter, of een likeur. De Schiedamse moutwijn was de basis voor de jenever die de hele wereld veroverde en bekend stond onder de naam 'Schiedam'. De werkende branderij van het Jenevermuseum is de enige ter wereld die nog moutwijn maakt volgens deze methode. Alle andere

branderijen maken jenever volgens een jonger procedé.

Het ondersteunen en uitdragen van het historische jeneverimago van Schiedam. Dit betreft niet alleen het drankje en de wijze waarop het gemaakt werd, maar vooral ook de historische en culturele betekenis die jenever (in de breedste betekenis) had voor de stad Schiedam, voor de omgeving van de stad en in een groter geheel gezien, voor het hele land. Het Jenevermuseum streeft ernaar de beleving van jenever te verbreden en te verlengen en wil daar niet alleen de locatie van het museum zelf voor inzetten, maar maakt graag gebruik van de gelegenheid om het hele jeneverdecor van Schiedam in te zetten.

Het verzamelen, conserveren, bestuderen en tonen van informatie en materiaal van de rijke jeneverhistorie van Nederland (waarvan het leeuwendeel afkomstig is uit Schiedam).

In Museummolen De Walvisch belichten we de jenevergeschiedenis ook vanuit de molen, zodat er een logische koppeling ontstaat met de rest van het verhaal. Uiteraard besteden we daar ook meer aandacht aan de achtergronden en werking van de molens zelf.

Publiekslocaties

Museummolen

Ooit stonden er meer dan dertig molens in de stad. Het merendeel, de brandersmolens, maalde graan voor de branders, die moutwijn stookten voor de jeneverindustrie. Om binnen de bebouwing voldoende wind te vangen, en voor een grotere opslag- en productiecapaciteit, groeiden de molens uit tot de hoogste ter wereld. Nog altijd

zijn de vijf overgebleven reuzen uit die tijd karakteristiek voor de stad. Molen De Walvisch (1794) dankt zijn naam via de tegenover gelegen Walvischstraat aan de Groenlandse walvisvaart waar ook Schiedamse vissers bij betrokken waren. In deze jaren groeit het afzetgebied voor de moutwijn en de jenever. Vandaar dat er behoefte is om een nieuwe molen te bouwen. In 1928 wordt de molen overgedragen aan Vereniging De Hollandsche Molen. Sinds 2002 is er in molen De Walvisch weer een echte molenwinkel gevestigd met een groot assortiment molenmeel en andere bakproducten.

Het molenmuseum wordt geëxploiteerd door Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam. Het molenmuseum was sinds 1992 gehuisvest in molen De Nieuwe Palmboom, verderop in de stad. Medio 2017 is gestart met een totale metamorfose van de molen tot een museum. Eind februari 2018 is Museummolen De Walvisch feestelijk geopend. Samen met Stichting Schiedamse Molens is de Walvisch verbouwd tot een hedendaags bezoekerscentrum waar bezoekers meer kunnen leren over de Schiedamse molens, hun rol in de jeneverindustrie en de werking van een korenmolen. Op de balie van de molen kunnen de bezoekers genieten van het prachtige uitzicht vanaf een van de hoogste molens ter wereld. Na afloop kunnen de bezoekers een molensouvenir kopen in de museum winkel, een in Schiedam gemalen meelproduct uitzoeken en genieten van goede koffie met molenkoek.

Jenevermuseum

Het Jenevermuseum ligt in het hart van brandersstad Schiedam, aan de prachtige Lange Haven. Sinds 1996 is het museum gevestigd in de voormalige branderij en distilleerderij van P. Melchers. Het Jenevermuseum wordt geëxploiteerd door Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam. Het pand aan de Lange Haven is eigendom van Stichting De Gekroonde Brandersketel. De huidige werkende branderij van het museum draagt dezelfde naam.

Bij een bezoek aan het Jenevermuseum stapt de bezoeker letterlijk in de wereld van de jeneverindustrie. In het museum wordt de ontstaansgeschiedenis van jenever verteld: van medicinaal drankje tot hippe gin, de export en de rol van de VOC en de invloed die jenever uitoefende op de glasindustrie en de grafische sector. Veel bijzondere etiketten en affiches zijn bewaard gebleven. In de tentoonstelling 1001 jeneveretiketten wordt de grafische kant van jenever belicht.

Het Jenevermuseum biedt verschillende activiteiten zoals de uitleg in de branderij, rondleidingen en workshops. Regelmatig vinden er lezingen of bijzondere evenementen plaats.

Museumbranderij

In de historische branderij 'De Gekroonde Brandersketel' van het Jenevermuseum wordt met veel passie ambachtelijke moutwijnjenever gestookt volgens recept uit 1700. In branderijen zoals deze werd de bijzondere geschiedenis van de stad geschreven. Tijdens de hoogtijdagen waren er honderden in Schiedam.

In de werkende branderij kan de bezoeker zien en ruiken hoe jenever volgens de 'Oudhollandse' methode wordt gestookt. Er staat een historische opstelling met enorme beslagbakken, koelvaten en koperen distilleerketels. De bezoeker krijgt hierdoor een duidelijk beeld van de branderijen uit de bloeitijd van de jeneverindustrie. Regelmatig zijn de stokers aan het werk te zien. Zij vertellen bevlogen over hun ambacht en geven graag demonstraties. Ook zijn er diverse workshops te volgen. Dagelijks wordt op gezette tijden een uitleg in de Branderij gegeven.

Ook is het mogelijk een proeverij van moutwijn, moutwijnjenever en een speciale editie te doen. Hierbij geven onze medewerkers een uitgebreide uitleg over de producten. Uiteraard zijn deze producten ook te koop in de slijterij van het Jenevermuseum.

In de slijterij van het Jenevermuseum verkopen we moutwijn en jenevers met de naam 'Old Schiedam'. Die worden allemaal gemaakt in onze eigen Branderij. Een aantal soorten is vast verkrijgbaar.

Maar er zijn ook diverse speciale uitgaves, zoals de Branderswijn. Daarnaast verkopen we jenevers die gemaakt zijn op basis van onze moutwijn.

BEDRIJFSVOERING

Museum- registratie

Vanaf 2016 vervangen steekproeven de vijfjaarlijkse herijking van geregistreerde musea. Elk geregistreerd museum kan ingeloot worden voor een audit. De eerste groep van uitnodigingen voor de steekproef is begin 2016 verzonden.

Het museum kan maximaal eens per vijf jaar worden ingeloot, tenzij er een audit plaatsvindt wegens ingrijpende veranderingen in het museum.

Als het museum ingeloot wordt voor de steekproef, dan heeft het museum minimaal vier maanden om via het digitale vragenformulier toe te lichten hoe uw museum invulling geeft aan de zeventien punten van de Museumnorm. Wordt het museum niet ingeloot, dan wordt er ook een digitaal vragenformulier klaargezet. Dit formulier kan gebruikt worden voor een zelfevaluatie langs de lijnen van de Museumnorm. De ingevulde zelfanalyses worden niet getoetst door het Museumregister, maar zijn bedoeld om geregistreerde musea een instrument te geven om de kwaliteit van de werkpraktijk te evalueren. De Museumvereniging adviseert periodiek gebruik te maken van de zelfanalyses. Hierdoor blijft de registratiedossier ook actueel. De laatste zelfanalyse is uitgevoerd in 2016 en staat gepland voor najaar 2020.

MusEAna

Jaarlijks vullen we de Vragenlijst van de Museumvereniging (MusEAna) in. De publicatie Museumcijfers bevat de belangrijkste cijfers van musea over het afgelopen jaar en is tot stand gekomen door stichting MusEAna. MusEAna verzamelt sinds 2007 bedrijfsgegevens

van de museale sector in samenwerking met de Museumvereniging. Het benchmarksysteem bevat onder meer tentoonstellings- en bezoekersgegevens en informatie omtrent personeel en financiën. Daarnaast zijn ook demografische gegevens inzake bevolking en huishoudens toegevoegd, zowel op het niveau van de vestigingsgemeente, de omliggende regio als van heel Nederland.

Zie voor de museumcijfers:

<https://museumcontact.nl/artikelen/museumcijfers>

Governance Code Cultuur

De Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam volgt de regels van de Governance Code Cultuur. Het bestuur wordt door de directie jaarlijks op de hoogte gesteld van de eventuele aanpassingen binnen de Code. Zie: www.governancecodecultuur.nl/

Er is bewust gekozen voor het besturingsmodel "bestuur-model". De organisatie heeft in 2015 het directiereglement opgesteld met als leidraad de Code.

De bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstremming:

Een lid van het bestuur

- treedt niet in concurrentie met de organisatie;
- neemt van de organisatie geen schenkingen aan of bedingt deze voor zichzelf of zijn naasten;
- verschaft zichzelf geen ongerechtvaardigd voordeel ten laste van de organisatie;

- benut geen zakelijke kansen die de organisatie toekomen voor zichzelf of zijn naasten.
- neemt niet deel aan discussie en besluitvorming over zaken waarin hij een tegenstrijdig belang heeft.

Het bestuur is verantwoordelijk voor financieel beleid en risicobeheer door sluitende interne procedures en externe controle.

Bestuur

De inzet van de bestuursleden is geheel onbezoldigd.

Samenstelling bestuur eind 2019:

- Voorzitter: Joop Daalmeijer
- Penningmeester: Remy de Kuyper
- Secretaris: Jan Franken
- Algemeen lid: Johan de Koster

Directie

Per 1 september 2015 is Marjolein Beumer aangesteld als directeur. Per 1 september 2016 is Beumer in vaste dienst aangesteld door het bestuur in schaal 12 volgens de Museum CAO. Het bestuur is verantwoordelijk voor het functioneren van de directie. In het directiereglement zijn de rechten en plichten van de directeur vastgelegd.

Bestuurslid	Datum aanstelling	Datum aftreden	Herkiesbaar tot
Joop Daalmeijer	1-1-2016	1-1-2024	nvt
Remy de Kuyper	1-1-2019	1-1-2023	1-1-2027
Jan Franken	1-1-2015	1-1-2023	nvt
Johan de Koster	1-4-2015	1-4-2023	nvt

Zittingstermijn is 4 jaar, eenmaal voor dezelfde duur herkiesbaar.

Cultureel ondernemerschap

Het Nationaal Jenevermuseum streeft naar een effectieve en transparante vorm van cultureel ondernemerschap. In het businessmodel van het museum verwerft het museum inkomsten via dienstverlening en productverkoop (merchandising) binnen vier domeinen:

- Levering van tegenprestaties en nakomen van prestatieafspraken richting gemeente Schiedam, zoals

binnen de overeenkomst voor de jaarlijkse exploitatiesubsidie wordt vastgelegd.

- Levering van diensten (in de vorm van tentoonstellingen, activiteiten, manifestaties en overige dienstverlening) aan bezoekers van het Jenevermuseum, Branderij en de Museummolen.
- Levering van tegenprestaties en/of diensten (o.a. communicatie en goodwill) aan overige publieke en private partijen die daartoe sponsorgelden, donaties, of marktconforme vergoedingen betalen.
- Levering van producten, zoals in de Branderij geproduceerde moutwijn en jenevers, aan afnemers die daartoe marktconforme vergoedingen betalen.

In het verlengde van deze vormen van cultureel ondernemerschap stelt het museum zich alert en proactief op bij het zoeken van donaties, sponsor- en projectgelden van commerciële en ideële partijen en (cultuur)fondsen.

Bij de verdere ontwikkeling van het cultureel ondernemerschap fungeert het bestuur van de stichting mede als 'linking' pin naar met name de jeneverbranche.

Personele zaken

Organigram

bestuur	aantal
voorzitter	1
penningmeester	1
secretaris	1
algemeen bestuurslid	1
Totaal	4

directie	fte
directeur	0,89
Totaal	0,89

medewerkers	fte
Administratie	1,00
Schoonmaak	0,83
Technische dienst	0,50
Collectiebeheer	0,72
Stoker	0,67
Molenaar	0,14
Receptie museummolen	1,17
Receptie Jenevermuseum	1,44
Floormanager Jenevermuseum	1,75
Projectmedewerker tentoonstellingen	0,00
Relatiebeheer	0,22
Coördinatie vrijwilligers	0,22
Web- en tekstredactie	0,44
Evenementen	0,19
Museumdocenten	0,50
Totaal	9,81

vrijwilligers	aantal
Technische dienst	3
Collectiebeheer	7
Stoker	4
Gastheer/vrouw	3
Gids/museumdocent	3
Overig	3
Totaal	23

Medewerkers

CAO

Het Jenevermuseum houdt de Museum CAO aan. Hierin is o.a. vastgelegd dat een fulltime werkweek bestaat uit 36 uur en dat de werknemers recht hebben op vakantiegeld en een eindejaarsuitkering.

Personeelsbestand

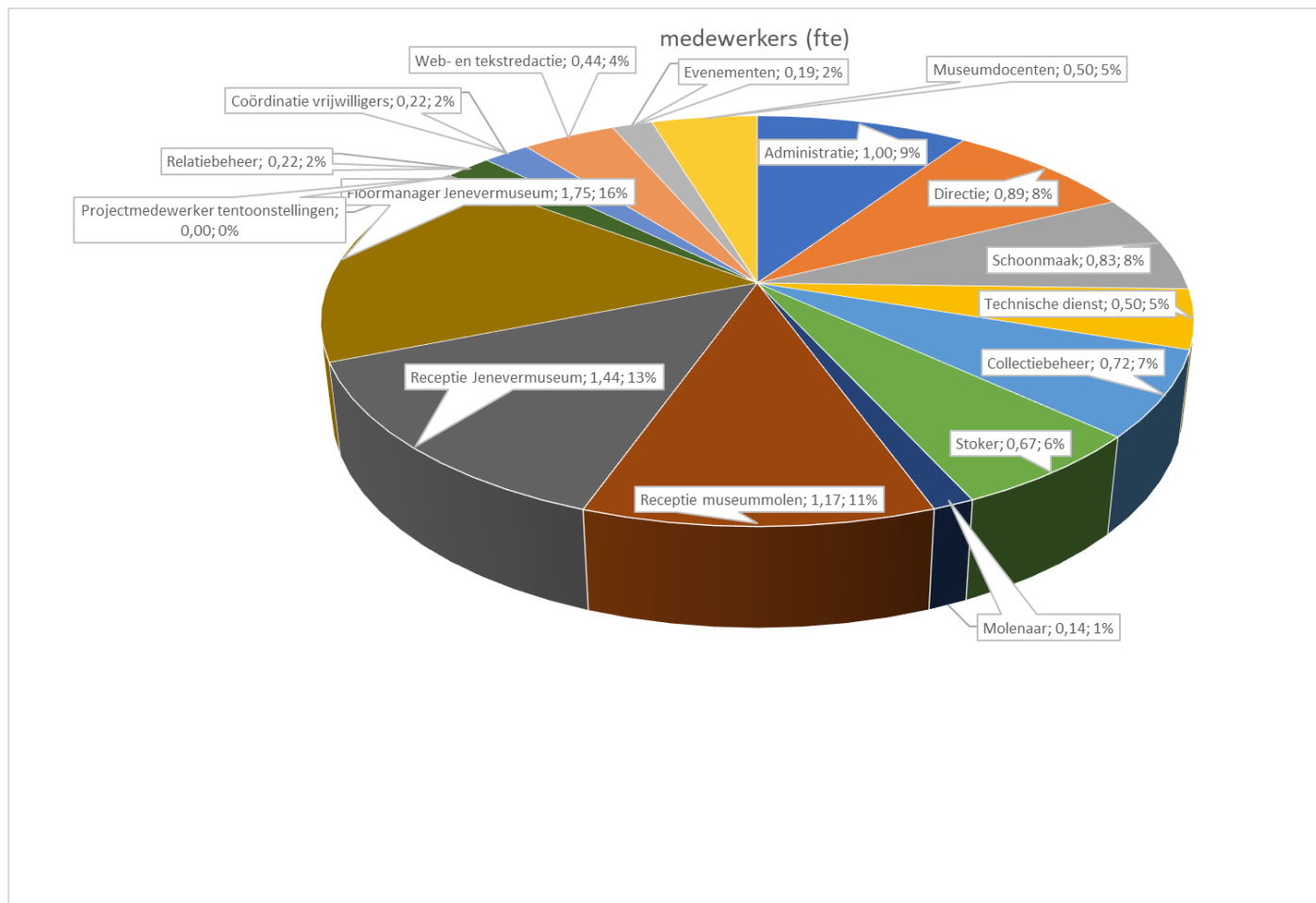
Eind 2019 bestond het National Jenevermuseum Schiedam uit 10,7 fte, verdeeld over 21 personen.

Ziekteverzuim

In 2019 was het totale ziekteverzuim 3,46%. Hiervan was 1,3% middellang en 1,4% lang verzuim.

Personeelsmutaties

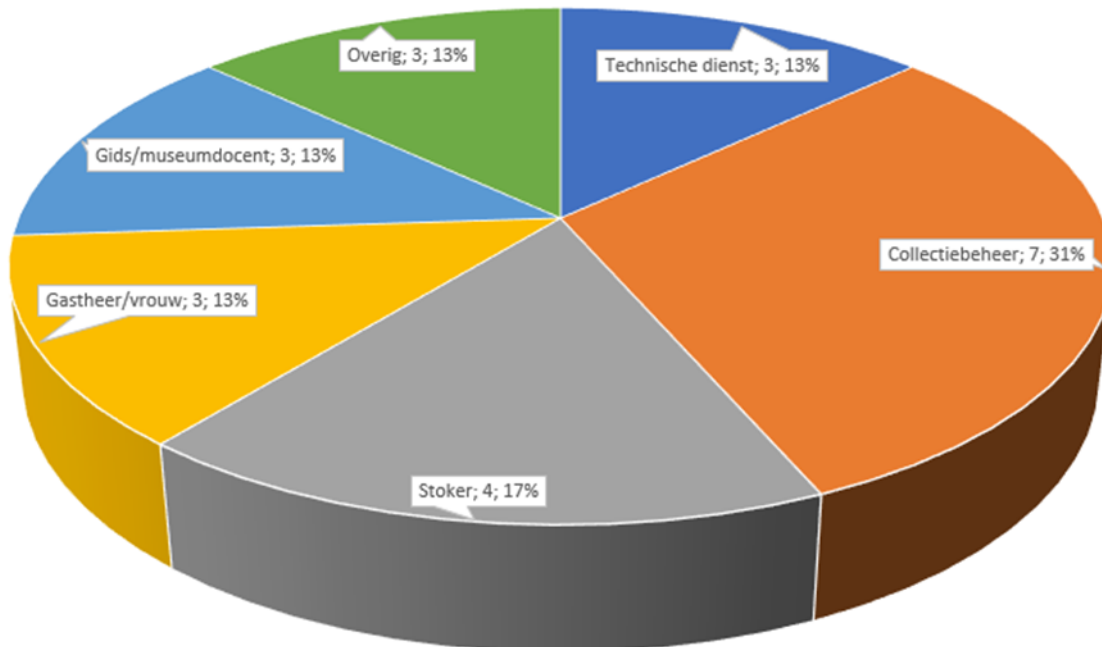
In 2019 zijn er 3 medewerkers in dienst getreden en 4 uit dienst.

Vrijwilligers

In 2019 hadden we 23 vrijwilligers in dienst:

vrijwilligers (aantal)

Stagiaires

Met ingang van 20 oktober 2016 is het Jenevermuseum een officieel 'Erkend Leerbedrijf'. Dat houdt in dat we nu ook stageplekken beschikbaar mogen stellen aan mbo-studenten. Daarnaast hebben

we jaarlijks Hbo-studenten van diverse opleidingen.

Ondanks ons verzoek om stagiaires hebben we hiervoor geen aanmeldingen ontvangen voor 2019.

Financiën

Begroting en resultaat 2019

Meerjarenbegroting

De begroting v1 is vastgesteld in de meerjarenbegroting zoals opgesteld in 2016. Ieder jaar wordt deze begroting aangepast aan de hand van resultaten van het voorgaande jaar en de prognose van het betreffende jaar.

Werkbudget

De definitieve begroting is het daadwerkelijke werkbudget voor het betreffende jaar, zoals gefiatteerd door het bestuur. De definitieve begroting is bijgesteld aan de hand van de daadwerkelijke cijfers van 2018.

Voorraad branderij

De herwaardering van de kostprijs van de voorraden van de branderij geeft een vertekend positief resultaat. De hogere waarde van de voorraad is uiteraard niet liquide en zal in de komende jaren effect hebben op de inkomsten.

Bestemmingsreserve wisselexpo

In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen voor de nieuwe wisselexpositiereeks in de voormalige kantoorvleugel. Het ontwerp, technische uitwerking en offertetraject is in 2019 afgerond. Hiervoor is een investering van €55.000 gebudgetteerd. Dit zal geheel uit eigen

middelen (lasten activiteiten) gefinancierd worden en afgeschreven over 5 jaar. Uit het budget van 2019 is € 15.000 gereserveerd, waarvoor de facturen in 2020 binnen zullen komen. Dit bedrag is wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve wisselexpo 2020.

Algemene reserve

Van het resultaat wordt € 875 toegevoegd aan de Algemene reserve in verband met aanvulling van het tekort ultimo 2018. Met het saldo van de algemene reserve en de bestemmingsreserve verbetering liquiditeitspositie kunnen eventuele tegenvallers in de toekomst opgevangen worden en draagt bij aan de liquiditeitspositie van het museum.

Reserve groot onderhoud

Het resterende overschot van € 57.564 wordt toegevoegd aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve "Reserve groot onderhoud". Deze reserve wordt gevormd voor in de toekomst noodzakelijke uitgaven\investeringen, die niet uit de reguliere begroting gedekt kunnen worden. De nadere onderbouwing voor het totaal benodigde bedrag wordt begin 2020 uitgewerkt om inzichtelijk te maken tot welke hoogte deze reserve nodig is.

2019	Begroting v1	Begroting DEF v4	Resultaat
Netto baten	196.000	267.000	316.834
Directe kosten	39.000	108.000	**69.195
Brutomarge (baten-kosten)	157.000	159.000	247.639
Subsidie+sponsoring	560.300	565.738	560.684
Totale baten	717.300	724.738	808.322
Totaal lasten	713.500	724.300	734.884
Totaal lasten Financieel jaarrapport*			734.973
Resultaat	3.800	438	73.349
Naar <i>Algemene reserve</i>			875
Naar <i>Reserve groot onderhoud</i>			57.474
Naar <i>Bestemmingsreserve wisselexpo 2020</i>			15.000

* De lasten in het financieel jaarrapport wijken iets af van de kwartaalcijfers 2019. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen en een afwijkende rangschikking van kostenposten, met name van overige kosten. Het resultaat is gebaseerd op de cijfers in het financieel jaarrapport.

** Inclusief herwaardering voorraad branderij: + € 55.708

Kosten en baten

Branderij

Het overzicht van de Branderij bevat de omzet, inkoop van grondstoffen, verpakkingsmaterialen (flessen, etiketten) en personeelskosten voor de productie opgenomen. De overige personeelskosten van de stokers zijn terug te vinden onder Lasten-salarissen. De kosten voor klein onderhoud zijn opgenomen in de lasten onder huisvestingskosten. In de kosten van de branderij is ook de accijns opgenomen.

Verkoop Old Schiedam

De slijterij van het museum koopt de Old Schiedam in bij de branderij (incl. accijns). Binnen de kosten vallen tevens de inkoop van verpakkingsmaterialen en overige producten die in de slijterij verkocht worden.

Escaperoom

In 2019 is een gedeelte van de inkomsten geboekt onder de directe kosten en

gedeeltelijk onder arrangementen en een gedeelte van de kosten onder de lasten. Voor een goed overzicht van de baten, directe kosten en vaste lasten van de Escaperoom zal dit in 2020 eenduidiger geboekt gaan worden.

Museumwinkel Jenevermuseum

De marge van de museumwinkel is in 2019 laag uitgevallen door de eindafrekening een in consignatie zijnde voorraad. Deze artikelen zijn in voorgaande jaren verkocht, maar niet afgerekend. De waarde van deze artikelen was ruim € 1.500.

Educatie

In 2019 zijn alle kosten voor educatie onder de lasten geboekt. Er hebben weinig educatierondleidingen plaatsgevonden in verband met de herinrichting van het Jenevermuseum.

2019	Baten	Kosten	Marge
JM Entree	93.831	3.393	90.438
JM Winkel	5.922	5.684	238
JM Arrangementen	30.512	6.330	24.182
JM Proeverijen	20.870	13.159	7.711
JM Overige opbrengsten	132	0	132
JM rondleidingen	3.546	1.100	2.446
JM locatieverhuur	5.068	0	5.068
Escaperoom	1.759	1.550	209
Educatie	248	0	248
Branderij	31.080	*-26.298	57.378
Verkoop Old Schiedam	71.510	57.014	14.496
WV Entree	37.461	2.444	35.017
WV Winkel	5.584	2.171	3.413
WV Horeca	5.318	2.650	2.668
WV Overige opbrengsten	3.992	0	3.992
Totalen	316.833	69.197	247.636

JM= Jenevermuseum, WV=museummolen de Walvisch

* Inclusief herwaardering voorraad branderij: + € 55.708

Lasten

Salarissen

De salarissen zijn substantieel hoger dan in 2016 voorzien. In de loop van de jaren zijn meerdere loonsverhoging, conform de museum CAO, doorgevoerd.

Overige personeelskosten

In 2019 hebben we een naheffing van het ziekteverzuim ontvangen van ruim €4.000. De vrijwilligersvergoedingen zijn hoger uitgevallen door een eigen bijdrage aan het digitaliseringsproject van de etiketten van €2.750.

Kantoorkosten

De kantoorkosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. Dit heeft met name te maken met de extra kosten die gemaakt zijn voor de herinrichting. Deze kosten zijn als eigenbijdrage opgenomen in het Herinrichtingsproject.

Communicatie en marketing

De kosten voor de communicatie en marketing zijn hoger uitgevallen dan begroot. Alle lonen en inhuur voor de externe communicatie en marketing zijn sinds 2019 geheel op deze post gezet en niet meer onder Lasten-salarissen. Hierdoor hebben we beter zicht op de daadwerkelijk kosten.

Activiteiten

In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen voor de nieuwe wisselexpositiereeks in de voormalige kantoorvleugel. Uit het activiteitenbudget (en gedeeltelijk uit het collectiebudget) van 2019 is € 15.000 gereserveerd en doorgeschoven naar 2020. Hiervoor zullen in 2020 de facturen binnen komen.

2019	Begroting v1	Begroting DEF v4	Resultaat
Salarissen	350.000	414.500	417.127
Overige personeelskosten	75.000	37.500	46.426
Afschrijvingskosten	15.000	15.000	13.645
Huisvestingskosten	133.500	145.000	141.249
Kantoorkosten	15.000	2.800	6.128
Communicatie en marketing	30.000	23.000	31.813
Activiteiten*	50.000	43.000	30.366
Collectiebeheer	20.000	18.500	15.437
Algemene kosten	25.000	25.000	32.693
Totale lasten	713.500	724.300	734.884

*vaste opstelling, wisseltonstellingen, evenementen, ontwikkeling educatie

Sponsoring en subsidies

Het museum is grotendeels afhankelijk van de budgetsubsidie van Gemeente Schiedam en sponsoring uit de jeneverbranche.

Sponsoring depot

Het Jenevermuseum heeft een bijzondere samenwerking met Distilleerderij De Kuyper: het depot van het museum bevindt zich op het fabrieksterrein. Daar heeft het museum de beschikking over drie depotruimtes en een 'state of the art' klimaatkast voor de kwetsbaardere onderdelen van de collectie.

Donaties

Het museum ontving in 2019 financiële ondersteuning van:

- ✓ Nolet distillery
- ✓ Distilleerderij De Kuyper
- ✓ Fam. Hasekamp
- ✓ Van der Valk Netwerk Notarissen

De donatie van de Vrienden van het Jenevermuseum van €5.500 is geheel ten goede gekomen aan de Herinrichting van het Jenevermuseum. Deze donatie is onderdeel van het projectbudget en niet in de cijfers van 2019 opgenomen.

2019	Begroting v1	Begroting DEF v4	Resultaat
Subsidie Gemeente Schiedam	507.00	526.438	526.436
Sponsoring en donaties	40.000	26.000	20.948
Sponsoring Branche Depot De Kuyper	13.300	13.330	13.330
Totaal sponsoring en subsidies	53.300	565.768	560.714

Voorraden

Winkel en horeca

De voorraden van de museumwinkels, horeca en slijterij worden meerdere malen per jaar geteld. Het streven is de voorraden niet te ver op te laten lopen en alleen in te kopen wat we binnen een aantal maanden kunnen verkopen. Dit voorkomt grote investeringen. Ook nemen de voorraden minder ruimte in beslag wat een voordeel is gezien de beperkte opslagcapaciteit in onze musea.

Branderij

De waarde van de voorraad van de branderij is in het eerst kwartaal van 2019 herwaardeerd. De kosten en de waarde van de halffabricaten zijn opnieuw berekend. Hierdoor is een waardeverhoging van € 55.708 geboekt. Deze waarde is terug te zien in de lagere directe kosten en een hoger resultaat. Het aantal liters voorraad van de branderij is toegenomen om zorg te dragen voor voldoende voorraad over drie jaar en daarna.

Voorraden	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019
Branderij	95.090	92.713	155.884
Slijterij	6.272	6.413	4.507
Winkel WV	1.106	2.447	1.985
Horeca WV	503	567	426
Winkel JM	4.923	4.794	6.083
Horeca JM	2.052	947	574
Totalen	109.946	107.881	169.459

Debiteuren/crediteuren

In 2019 waren er geen bijzonderheden op het gebied van crediteuren en debiteuren.

Projecten

Het Jenevermuseum heeft in 2019 de projecten los van de basisbegroting afgehandeld. Projecten lopen vaak door over meerdere jaren en de financiering bestaat uit externe gelden, zoals subsidies, fondsen en sponsoring en een eigen bijdrage in natura of cash.

Alle projecten starten met een projectplan en worden afgerond met een eindrapportage, inclusief financiële eindverantwoording.

Stand financiële bijdragen		31-12-2019		
Herinrichting JM				
ontvangen	toegezegd	nog tegoed		Opmerkingen
€ 3.000,00	€ 3.000,00	0,00	Elise Mathilde	
€ 100.000,00	€ 100.000,00	0,00	De Groot Fonds	
€ 225.000,00	€ 225.000,00	0,00	Fonds SV	
€ 224.000,00	€ 221.455,82	-2.544,18	Gem. Schiedam	afrekening nog niet binnen
€ 56.000,00	€ 70.000,00	14.000,00	Provincie ZH	
€ 35.000,00	€ 35.000,00	0,00	VSB	
totaal		11.455,82		
saldo nu is		1.415,32	3866 betaald in 2020 voor skyline molens	
			nog te ontvangen 194,50	
			over (==11.455,82/-1415,32-3866-5980)	
Hoogstraatproject, D4154				
ontvangen	toegezegd	nog tegoed		Opmerkingen
€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -		deel van herinrichting JM is bestemd voor Hoogstraat
totaal		€ -		
saldo nu		€ 5.980,00	nog te besteden 5.980	over
Jeneverfestival				
ontvangen	toegezegd	nog tegoed		Opmerkingen
€ 3.000,00	€ 4.000,00	€ 1.000,00	De Groot Fonds	
€ 6.400,00	€ 8.000,00	€ 1.600,00	Fonds SV	
€ 36.000,00	€ 40.000,00	€ 4.000,00	Gemeente Schiedam	Bedrag afrekening is nog niet vastgesteld
totaal		€ 6.600,00		
saldo nu		€ 5.533,94	nog te ontvangen 1.066	over
Wiki Schiedam				
ontvangen	toegezegd	nog tegoed		Opmerkingen
€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ -	De Groot Fonds	
€ -	€ 10.000,00	€ 10.000,00	Gemeente Schiedam	is ontvangen bij Stedelijk, komt naar JM
€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -	Fonds SV	
€ 6.500,00	€ 6.500,00	€ -	Bijdrage JM Wiki	is geboekt
totaal		10.000,00		
saldo nu		9.385,46	nog te ontvangen 614,54	over
Brandveiligheid				
ontvangen	toegezegd	nog tegoed		Opmerkingen
€ 27.000,00	€ 30.000,00	€ 3.000,00	Gemeente Schiedam	
totaal		3.000,00		
saldo nu		3.000,00	nog te ontvangen 572,75 naar onderhoud branderij geboekt	0,00
Totaal alle projecten		€31.055,82		

ACTIVITEITEN

Evenementen

Het Jenevermuseum, branderij en Museummolen hebben in 2019 de volgende activiteiten georganiseerd of eraan deelgenomen:

- Museumweek
- Ketels aan de Kade, Delftshaven
- GinFever 2019
- De Smaek van Oirschot
- Heropening Jenevermuseum
- Open Monumentendagen
- Museumweek
- Molenweekend
- Nacht van de Geschiedenis
- Jeneverfestival 2019
- Brandersfeesten
- Stokersfestival 2019

GinFever 2019

GinFever is in 2018 ontstaan uit noodzaak ter vervanging van het Jeneverfestival, dat niet door kon gaan in verband met de renovatie van de Havenkerk. Het bleek een succesvol concept en het evenement is verder uitgebreid met een proefplein. Helaas was de Havenkerk in 2019 nog niet beschikbaar, dus heeft het festival plaatsgevonden in het Jenevermuseum.

GinFever is georganiseerd op zaterdag 25 en zondag 26 mei 2019. In samenwerking met Museum café Zavor en Fun-Key Events is er op de terrassen van de binnenplaats het cocktailplein ingericht met vijf cocktailbars van Schiedamse Distillateurs/Gin-merken, een gezamenlijke cocktailbar van de deelnemers van het proefplein en een bar met frisdrank, koffie en heerlijke bijpassende hapjes van Zavor. Naast het cocktailplein kon, voor het eerst dit jaar, ook een bezoek gebracht worden aan het proefplein in de Melcherszaal waar bezoekers zich lieten verrassen en kennis maakten met tien nieuwe, interessante

en/of opkomende Gin-, en Jenevermerken. Verder hebben bezoekers een bezoekje gebracht aan het nieuw ingerichte museum, Branderij de gekroonde Brandersketel en/of deelgenomen aan één van de speciale workshops.

De wens van de Gemeente Schiedam was dat de 2e editie van het GinFever festival tijdens het festivalweekend 25 & 26 mei plaats zou vinden. De programmering en openingstijden zijn dan ook afgestemd op de andere evenementen die in het weekend plaatsvonden. Samen met Proef de Plantage, De Swan market (gedeeltelijk afgelast), verschillende distillateurs en de ondersteuning van Stichting Promotie Schiedam, Productiefront en Gemeente Schiedam is samengewerkt om er een bruisend evenementenweekend in de binnenstad van te maken. Deze samenwerking bestond onder andere uit de overkoepelende communicatie, promotie, afstemming en de verbinding van en naar de verschillende locaties om elkaar te versterken.

Het streven was om 1.000 bezoekers uit de doelgroep Schiedammers (SDAM-doelgroep) en levensgenieters (doelgroep Jenevermuseum) binnen te halen. Circa 450 bezoekers hebben het weekend het festival bezocht, waarvan 381 betalende bezoekers.

Het aantal bezoekers was lager dan verwacht. Het festival is op zaterdag matig en zondag slecht bezocht. Mede door de regen en hagel op zaterdag en het winderige weer op zondag vielen de bezoekers ook op de andere festivals op zondag tegen, bleek uit de gezamenlijke evaluatie. Er is dan ook zeer weinig omzet gedraaid op het buitenterrein en op de zondag zowel binnen als buiten. In totaal waren er 115 betalende bezoekers op zondag. Helaas heeft de Gemeente Schiedam de slecht weer clause in de

subsidie niet toegepast. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een exploitatietekort van ruim € 5.000. Dit tekort hebben we terug moeten verdienen tijdens het Jeneverfestival 2019.

Jeneverfestival 2019

Het jaarlijkse Nederlands Jeneverfestival Schiedam is een zeer gewaardeerd en goed bezocht festival. Het Jeneverfestival vond plaats op zaterdag 14 en zondag 15 september 2019. Het Jeneverfestival 2019 werd gehouden tijdens het succesvolle Monumentenweekend. Schiedam staat dit weekend bol van allerlei activiteiten die goed aansluiten bij de doelgroepen van het Jeneverfestival.

Tijdens dit weekend konden de bezoekers weer genieten van jenever- en gin-proeverijen, cocktailworkshops, muziek, workshops, lekkere hapjes van diverse foodtrucks en een rijk stuk historie van de jeneverbranche.

In de stad werden op verschillende locaties pre- en afterparty's gehouden en tijdens het festival waren in vijftien horecagelegenheden speciale jenever- en ginacties. De jenever-cocktailwedstrijd heeft weer traditiegetrouw op zondag plaatsgevonden.

Het Jeneverfestival zou plaats hebben moeten vinden in het Jenevermuseum, Lange Haven en Havenkerk. Echter was de renovatie van de Havenkerk nog niet afgerond. We zijn vanaf het moment dat bekend gemaakt was dat de Havenkerk niet beschikbaar zou zijn (begin juni 2019) bezig geweest om een vervangende locatie te vinden. In eerste instantie hadden we als alternatieve locatie pontons op het water van de Lange Haven bedacht. Dit was praktisch uitvoerbaar en de vergunningen waren daarvoor op een gegeven moment ook rond. Echter waren de extra kosten te hoog en is in overleg met de gemeente besloten om het festival onder te brengen in de Grote of Sint Janskerk, 450 meter verderop in de stad. Dit bracht een aantal logistieke uitdagingen en extra kosten met zich mee. Een gedeelte van deze

kosten is door de gemeente betaald, zoals de huur van de kerk en de rode loper tussen de twee locaties. In de eerste week van augustus is akkoord gegeven op de subsidie en locatie, waardoor er slechts zes weken over waren om het festival te organiseren. Normaal hebben we minstens zes maanden nodig voor de organisatie. We hebben alle zeilen bij moeten zetten en hebben met dank aan alle medewerkers, vrijwilligers en Fun-key een mooi festival neer kunnen zetten. De promotie van het festival heeft onder deze tijdsdruk geleden, waardoor de landelijke aandacht achterwege is gebleven. We hebben een mediawaarde van slechts 10% van de gebruikelijke communicatie behaald. Het aantal verkochte kaarten was dan ook lager dan normaal, maar ondanks omstandigheden niet slecht te noemen. Het festival is door de bijdrage van Gemeente Schiedam en sponsoring van de distillateurs kostendekkend geweest.

Stokersfestival 2019

Het Stokersfestival 2019 heeft plaatsgevonden op zaterdag 14 december in de Melcherszaal van het Jenevermuseum. Diverse distillateurs hebben hier hun gelagerde product mogen presenteren. Tevens is de speciale variant van de Old Schiedam, gelanceerd: Duivelsgeluk.

Na de lovende reacties op de vorige editie van het Stokerfestival in 2018, verdiende het festival ook dit jaar een prominente plek in de agenda van het Jenevermuseum. Het Stokersfestival wordt niet alleen georganiseerd voor de echte jeneverkenner, ook de beginnende jeneverdrinker is hier op zijn plek. Tussen 13.00 en 18.00 uur presenteerde Mwórveld Distillery hun gelagerde jenever en andere distillaten en kregen de bezoekers de kans de jenever van gelagerde jenever van het Jenevermuseum Hasselt, de Belleman van Hasselt, Hooghoudt en het Jenevermuseum te proeven in de Melcherszaal. Het hoogtepunt van de dag is de lancering van de speciale variant

van de Old Schiedam, de 100% moutwijnjenever die in de branderij van het museum ambachtelijk wordt gestookt op basis van rogge, gemoute gerst en water. De lancering is luister bij gezet door de Belleman (stadsomroeper) van de Belgische jenever-zusterstad Hasselt. Tijdens het festival hebben 60 museumbezoekers de diverse jenever geproefd. Hiermee was het wederom een succesvolle editie.

Tentoonstellingen

In Museummolen de Walvisch was in 2019 de vaste opstelling over de molens en jenever te bezichtigen. Het Jenevermuseum was van januari tot en met maart beperkt geopend vanwege de verbouwing en herinrichting. Vanaf april was het Jenevermuseum weer geheel toegankelijk. De Escaperoom is tijdens en na de verbouwing geopend gebleven. In 2019 heeft een kleine expositie van de Vriendenfles plaatsgevonden in de Melcherszaal. Medio 2019 is gestart met de voorbereidingen, zoals ontwerp, technische uitwerking en inhoud, van de wisselexpositie in de voormalige kantoorvleugel van het Jenevermuseum. De opening staat gepland in mei 2020.

Collecties

Nieuwe aanwinsten

Het museum heeft van diverse particulieren en bedrijven collecties ontvangen. In verband met de herinrichting zijn nog niet alle schenkingen geïnventariseerd en geregistreerd. Deze achterstand zal in 2020 ingelopen worden.

Uitzoeken collecties

Het uitzoeken, inventariseren, registreren en digitaliseren van de collectie en nieuwe aanwinsten is een continue proces en zal nog vele jaren in beslag nemen. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de collectiebeheerder, vrijwilligers en tijdelijke inhuur in het

kader van projecten, zoals het etikettenproject.

Collectie-ontsluiting en digitalisering

Het depot heeft de afgelopen jaren een grote verandering ondergaan. Rolkasten zijn toegevoegd, er is opgeruimd en de digitaliseringsstraat is ingericht. Het nieuwe collectie-informatiesysteem The Museum System (TMS) is aan de achterkant (de backoffice) ingericht voor het gebruik van het Jenevermuseum. Ook hebben we gewerkt aan kwaliteitshandboeken, selectie van het te digitaliseren materiaal, de objectstandplaatsen en het inrichten van The Museum System.

Digitalisering jenever-etiketten

In najaar 2017 is gestart met het invoeren van een deel van de etikettencollectie, het toevoegen van de beschrijvingen in TMS, het invoeren van distillateurs die als personen & instellingen aan de etiketten gekoppeld zullen worden en de standplaats-registratie via het barcodesysteem. Het etiketten project is in 2019 succesvol afgesloten: 20.000 unieke etiketten zijn gedigitaliseerd en ontsloten in het collectieregistratiesysteem TMS en hiervan zijn 5.000 jeneveretiketten beschikbaar gesteld op www.jeneverwiki.nl > tip! zoek op: 'etiket'.

Het project is gefinancierd door Prins Bernard Cultuur Fonds (themafonds digitalisering Provincie Zuid-Holland) en De Groot Fonds.

Educatie

Het Jenevermuseum en de Museummolen hebben een zeer grote bijdrage geleverd aan het ontwikkelen en uitvoeren van het educatieproject Schiedam Brandersstad, voor het basisonderwijs. Het museum is tevens contactpersoon voor de docenten.

Met lessen en excursies maken leerlingen van groep 5 t/m 8 kennis met de geschiedenis van Schiedam als brandersstad. Een doorgaande leerlijn waarmee scholen zich vier jaar lang verzekeren van op elkaar aansluitende excursies.

Erfgoededucatie versterkt het cultureel en historisch besef van leerlingen aan de hand van materiële en immateriële sporen om hen heen. De leerlijn erfgoededucatie stelt leerlingen in staat om op passieve en actieve manier naar erfgoed te kijken. Ze leren erfgoed in relatie tot zichzelf, heden en toekomst te zien en kunnen erfgoed uit hun eigen omgeving in een cultuurhistorische context plaatsen.

Eind 2017 is het National Jenevermuseum gestart met de ontwikkeling van extra educatieve projecten speciaal voor bezoekers van Molen De Walvisch. De programma's voor scholen worden in overleg met Mooi Werk en de cultuurscouts ontwikkeld en afgestemd op de (nieuwe) programma's in de stad.

In 2019 is een start gemaakt met het ontwikkelen van nieuwe educatieve programma's voor het Jenevermuseum, als aanvulling op het bestaande aanbod. De museumdocenten van het Jenevermuseum ontwikkelen op maat gemaakte programma's voor diverse leeftijden, inclusief volwassenen. In 2019 zijn de bestaande rondleidingen aangepast aan de nieuwe situatie van de museummolen en het Jenevermuseum.

In 2019 hebben we in totaal 332 schoolkinderen ontvangen. Deze daling in het aantal schoolgroepen heeft te maken met de herinrichting van het Jenevermuseum. Aangezien de educatieve programma's aangepast dienden te worden aan de nieuwe inrichting van het Jenevermuseum en de Museummolen zijn de schoolgroepen even "onhold" gezet – tot na de zomervakantie – totdat de herinrichting afgerond was en de programma's aangepast waren. Het educatieve programma is in oktober 2019 weer opgestart.

Cultuureducatie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jenevermuseum	460	324	307	466	172	221
Museummolen	51	318	516	430	423	101
Totaal	511	642	823	896	595	332

WikiSchiedam/JeneverWiki

Doel Wiki Schiedam

Het doel van WikiSchiedam is om samen met gebruikers de Schiedamse verhalen vast te leggen. WikiSchiedam stelt zich ten doel het verzamelen, beheren, archiveren en ontsluiten van de verhalen en kennis over de stad Schiedam. WikiSchiedam tracht haar doel te bereiken door het in stand houden van de website (www.wikischiedam.nl) en het proactief stimuleren van bijdragen aan en gebruik van de website. Hiermee wordt het immaterieel erfgoed van Schiedam en met name de jeneverindustrie in leven gehouden. De bijdrage van de gebruiker kan bestaan uit tekst, afbeeldingen en/of beeld- en geluidsmateriaal. WikiSchiedam

is dus met recht een interactieve toepassing.

Activiteiten

Begin april 2019 is WikiSchiedam gelanceerd voor het publiek. Hieraan is lokaal media-aandacht aan besteed in de vorm van free publicity (interviews bij locale radio en tv) en zijn de eerste workshops voor geïnteresseerden gehouden (Anthonisgilde, Sjef Hendrickx, Historische Vereniging Schiedam). Vanaf dat moment konden alle Schiedammers hun verhalen toe gaan voegen.

Het Jenevermuseum heeft begin 2019 de digitalisering van ruim 20.000 etiketten afgerond en beschikbaar gemaakt in het collectieregistratiesysteem TMS. Deze

etiketten zitten momenten in de pijplijn om op WikiSchiedam getoond te worden. In de loop van 2019 worden collecties van andere erfgoedinstellingen zichtbaar.

Op 2 juli is er een workshop gegeven om de verhalen op een pakkende manier te (laten) vertellen.

Er zijn contacten met verzorgingstehuizen en ontmoetingsplekken voor senioren gelegd om ook die verhalen vast te leggen.

Aantal verhalen op WikiSchiedam en JeneverWiki

Momenteel staan er 181 verhalen over Schiedam op de wiki en zijn 266 collectiebeschrijvingen over Schiedam beschikbaar (zoekterm "Schiedam").

Publicatieoverzicht WikiSchiedam 2019

Krant

AD Rotterdams Dagblad Waterweg – 25 februari 2019 – bereik: 48.000 lezers -

AD Rotterdams Dagblad Waterweg – 6 maart 2019 – bereik: 48.000 lezers –

Radio: Zos Radio Schiedam – 23 februari 2019

Online

SCHIE – 26 februari 2019 - bereik: 15.075 – https://schie.nu/component/k2/1683/schiedamse-musea-komen-met-wikischiedam?fbclid=IwAR1WlloE0Xty4tnFiLo91ndJf01WP_k6oy3hE3xpGIWgEzgQVWmhHm-AqHo

De Schiedammer Online – 5 maart 2019 – ongeveer 10.000 lezers per maand – <https://deschiedammeronline.nl/detailstad/Vertel-ook-je-verhaal-over-je-stad>

AD – 6 maart 2019 – bereik: 1.527.000 – <https://www.ad.nl/waterweg/iedereen->

[kan-meedoen-wikischiedam-houdt-online-de-geschiedenis-levend~a35e624b6/](https://www.ad.nl/waterweg/iedereen-kan-meedoen-wikischiedam-houdt-online-de-geschiedenis-levend~a35e624b6/)

Schiedamsnieuws (webradio Torpedo) – 5 maart 2019 – bereik: - <https://www.schiedamsnieuws.nl/lancering-wikischiedam/>

Drimble – 5 maart 2019 – <https://drimble.nl/regio/zuid-holland/rijnmond-west/58387122/lancering-wikischiedam.html>

Topics – 6 maart 2019 – <https://www.topics.nl/wikischiedam-houdt-de-geschiedenis-levend-a11363639ad/?context=playlist/a-stedelijk-museum-amsterdam-9897f7/>

SCHIE – 6 maart 2019 – bereik: 15.075 – <https://www.schie.nu/tv/video/1789/wikischiedam-wacht-op-uw-verhalen>

Dagblad010 – 11 maart 2019 – bereik: 300.000 lezers per maand - <https://dagblad010.nl/Algemeen/jenevermuseum-lanceert-verhalenplatform>

Nieuwe Stadsblad – 11 maart 2019 – bereik: 50.000 – <https://www.nieuwestadsblad.nl/nieuws/algemeen/665055/-musea-lanceren-de-wikischiedam>

Social media

SCHIE – Facebook – 26 februari 2019 – volgers: 5.222 SCHIE – twitter – 26 februari 2019 – volgers: 2.151 Schiedam Vandaag – twitter – 26 februari 2019 – volgers: 1.605 Webradio Torpedo – Facebook – 5 maart 2019 – volgers: 18.942 Webradio Torpedo – Twitter – 5 maart 2019 – volgers: 274 Schiedamvandaag – Twitter – 5 maart 2019 – volgers: 1.611 Schiedamvandaag – Twitter – 5 maart 2019 – volgers: 1.611 (2)

De Schiedammer – Twitter – 5 maart 2019 – volgers: 1.282 De Schiedammer – Facebook – 5 maart 2019 – volgers: 5.328

AD Rotterdams Dagblad Waterweg – Facebook – 6 maart 2019 – volgers: 4.899 AD Rotterdams Dagblad Waterweg – Twitter – 6 maart 2019 – volgers: 3.165

SCHIE –Twitter – 6 maart 2019 – volgers: 2.157
SCHIE –YouTube – 6 maart 2019 – volgers: 1.700
SCHIE – Facebook – 6 maart 2019 – volgers: 5.248

SchiedamVandaag –Twitter – 6 maart 2019 – volgers: 1.611
Schiedammers maken – Facebook – 6 maart 2019 – volgers: 531

SchiedamVandaag –Twitter – 7 maart 2019 – volgers: 1.611
SchiedamVandaag – Facebook – 7 maart 2019 – volgers: 61
Nieuwe Stadsblad –Twitter – 11 maart 2019 – volgers: 2.058

Nieuwe Stadsblad – facebook – 11 maart 2019 – volgers: 3.163

SchiedamVandaag –Twitter – 11 maart 2019 – volgers: 1.614

SchiedamVandaag – Facebook – 11 maart 2019 – volgers: 60

Schiedam Centraal – twitter – 11 maart 2019 – volgers: 5.322

Today's Specials – Facebook – 11 maart 2019 – volgers: 933
Today's Specials – Twitter – 11 maart 2019 – volgers: 232
Today's Specials – Instagram – 11 maart 2019 - volgers: 2.305

Zos Radio Schiedam – Facebook – 12 maart 2019 – volgers: 878

Museumbezoek

Doelstelling 1: Het vergroten van de toename van actief museumbezoek op locatie¹

Doelstelling 1.1. verhoging

bezoekersaantallen Jenevermuseum

“Het aantal bezoekers aan het Jenevermuseum met 30% te verhogen, van 16.4721 bezoekers (2016) naar 21.413 bezoekers (2021).”

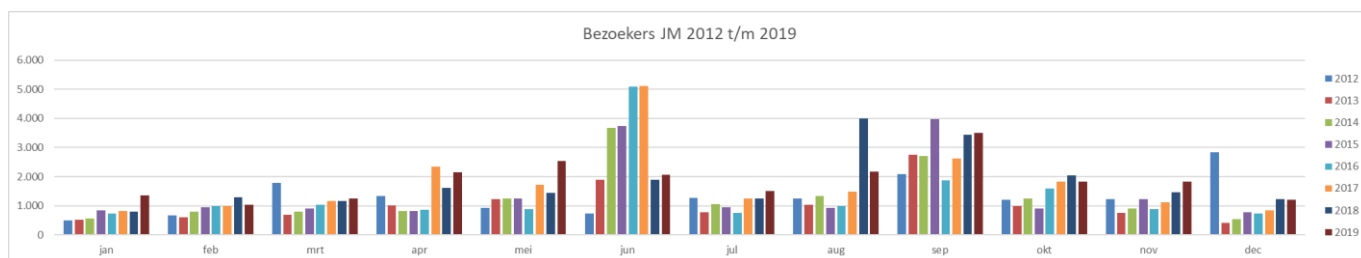
Het streven om het aantal bezoekers ten opzicht van 2016 30% te laten toenemen is reeds in 2018 behaald. Dit betekent dat we de komende jaren deze aantallen dienen vast te houden.

Het totaal aantal bezoekers is ten opzichte van 2018 met 3,6% gestegen, ondanks de sluitingsperiode voor de herinrichting.

Toelichting op bezoekerscijfers Jenevermuseum:

- De hoeveelheid gratis bezoekers is sinds 2016 afgenomen met 63%.
- De hoeveelheid betalende bezoekers is sinds 2016 gestegen met 148%.
- Het aantal bezoekers met gereduceerd tarief (o.a. museumkaart en Rotterdampas) is verdubbeld sinds 2012 en laat sinds 2016 een stijging van 56% zien.

Jenevermuseum	Totaal	Vol betalend	reductie	gratis entree	geen museumbezoek
Bezoekers 2012	15.869	3.542	6.791	5.536	n.v.t.
bezoekers 2013	12.770	2.485	7.225	3.060	n.v.t.
bezoekers 2014	15.726	2.581	6.903	6.121	n.v.t.
bezoekers 2015	17.289	2.202	7.041	8.057	n.v.t.
bezoekers 2016	16.472	2.188	8.551	4.840	893
bezoekers 2017	21.317	2.440	12.046	5.555	1.276
bezoekers 2018	21.654	3.271	14.645	1.942	1.796
Bezoekers 2019	22.440	5.422	13.299	1.792	1.927
Verschil 2016-2019					
verschil aantallen	5.968	3.234	4.748	-3.048	1.034
verschil percentage	36,23%	148%	56%	-63%	116%

¹ De doelstellingen zijn vastgelegd in de beschikking van de meerjarensubsidie 2018-2021 van Gemeente Schiedam.

Het toenemende aantal betalende bezoekers heeft geleid tot 31% meer inkomsten uit entree ten opzichte van 2018:

Entree Jenevermuseum	inkomsten	tov voorgaand jaar
2015	€ 36.457	
2016	€ 43.464	119%
2017	€ 59.402	137%
2018	€ 71.762	121%
2019	€ 93.831	131%

Doelstelling 1.2.: verhoging bezoekersaantallen Museummolen

“Het aantal bezoekers aan de Museummolen De Walvisch / Nieuwe Palmboom met 25% te verhogen, van 6967 bezoekers (2016) naar 8.360 bezoekers (2021).”

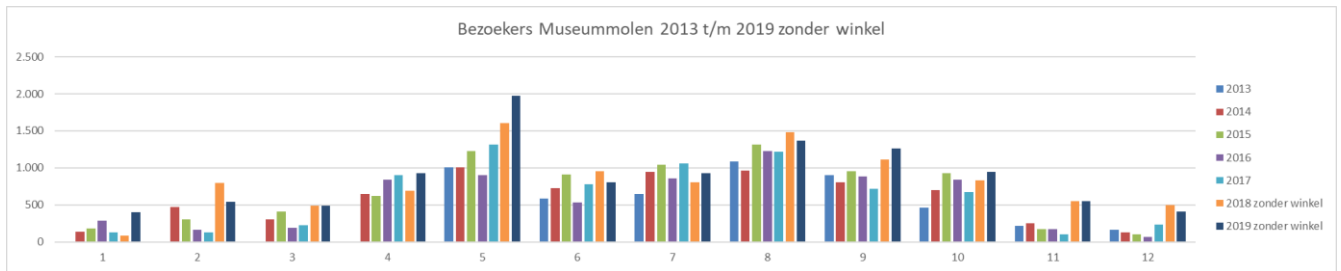
Het streven om het aantal bezoekers ten opzicht van 2016 25% te laten toenemen is reeds in 2018 ruimschoots gehaald. Echter zaten hier ook de (gratis) bezoekers rondom de opening bij. De groei heeft in 2019 doorgezet, waardoor we de magische grens van 10.000 bezoekers doorbroken hebben.

Toelichting op de bezoekerscijfers museummolen:

- Het aantal vol-betalende bezoekers en het aantal met reductie (rotterdampas en Museumkaart) is weer toegenomen ten opzicht van 2018.
- De molenwinkel heeft in 2019 ruim 10.000 bezoekers mogen ontvangen.

Museummolen	Totaal incl. winkel	Vol betalend	reductie	gratis entree	totaal museum	geen museumbezoek*
bezoekers 2013	5.070	1.124	1.951	1.995	5.070	0
bezoekers 2014	7.083	1.460	2.547	3.076	7.083	0
bezoekers 2015	8.164	1.843	2.632	3.397	7.872	0
bezoekers 2016	6.965	1.377	4.498	1.015	6.890	75
bezoekers 2017	7.468	1.489	4.216	1.025	6.730	734
bezoekers 2018	18.947	1.286	6.810	1.812	9.908	9.039
bezoekers 2019	20.749	1.653	7.723	678	10.054	10.695
Verschil 2016-2019						
verschil aantallen	13.784	276	3.225	-337	3.164	10.620
verschil percentage	198%	20%	72%	-33%	46%	14160,00%

*vanaf 2018: bezoekers molenwinkel en museumwinkel, zonder museumbezoek

De toename van 1.280 betalende bezoekers t.o.v. 2018 heeft geleid tot 6% meer inkomsten uit entree:

Entree Museummolen	inkomsten	tov voorgaand jaar
2015	€ 15.338	
2016	€ 19.118	125%
2017	€ 20.695	108%
2018	€ 35.217	170%
2019	€ 37.461	106%

Doelstelling 1.3. publieksonderzoek

“Monitoring en evaluatie: u voert publieksonderzoek uit (“nulmeting” en meting 2021).”

Nulmeting

In samenwerking met Gemeente Schiedam en onderzoeksbureau R2 Research is eind 2018 een onderzoek gestart (nul-meting) met trekking tot het Jenevermuseum en de Museummolen. Het onderzoek was in 2019 nog niet afgerond. De resultaten worden begin 2020 verwacht.

Jeneverfestival

In 2019 is tevens een uitgebreid onderzoek gedaan onder de bezoekers van het Jeneverfestival.

R2 Research heeft in opdracht van het Jeneverfestival en de gemeente Schiedam publieksonderzoek uitgevoerd onder bezoekers van het festival.

Hierbij de resultaten van het onderzoek zoals weergegeven in het rapport Jeneverfestival 2019 rapportage.pdf van R2 Research.

Het onderzoek brengt het volgende in kaart:

- Profiel van de bezoeker
- Bron bekendheid evenement
- Overlap publiek met andere evenementen
- Uitgaven rondom het festival
- Waardering van het evenement
- Waardering specifieke onderdelen van het evenement
- Aanbeveling van het evenement

Onderzoeksverantwoording

Bezoekers en contacten zijn per e-mail uitgenodigd om aan het publieksonderzoek deel te nemen. In totaal hebben we 180 bezoekers uitgenodigd voor de enquête. 108 bezoekers zijn gestart met de vragenlijst, waarvan 96 het volledig hebben afgemaakt. Alle deelnemers zijn meegenomen in de resultaten, ook niet afgemaakte vragenlijsten. De gemiddelde lengte van de vragenlijst was 8 minuten. Het veldwerk heeft plaatsgevonden in de

periode van 18 tot en met 30 september 2019.

Resultaten onderzoek

Het Jeneverfestival trekt mensen over heel Nederland en uit Schiedam

De gemiddelde leeftijd van de bezoekers van het jeneverfestival is 48 jaar. De meerderheid hiervan (58%) is hoogopgeleid. De grootste groep bezoekers komt van buiten de Schiedam of de regio (40%). De rest van de bezoekers komen vooral uit Schiedam zelf (35%). Twee op de vijf (38%) van de bezoekers zijn bekend geraakt met het Jeneverfestival door mond-tot-mond reclame.

De bedrijvigheid op het festival was vooral te vinden op de zaterdag waar 63% van de bezoekers aanwezig was. De helft van de bezoekers van deze editie kwamen voor het eerst. Gemiddeld is er € 30 euro besteed per persoon op het festival, dit houdt in tickets, eten en drinken. De bezoekers hebben het meest de Grote kerk bezocht gevolgd door het Jenevermuseum. Daarnaast heeft de helft van de bezoekers deelgenomen aan een Tasting.

Goede beoordeling ; vriendelijkheid personeel en Tasting best beoordeeld; redelijke NPS van 12

Het Jeneverfestival krijgt een totale waardering van 7,6, dit is een goede score. Op de waardering op specifieke onderdelen werd er vooral goed gescoord op de vriendelijkheid van het personeel en de kwaliteit van de tastings. De prijs van het entreeticket en de afstand tussen de Grote Kerk en het Jenevermuseum werd het minst gewaardeerd door het publiek. Het festival heeft een NPS score van 12. Ten opzichte van andere Schiedamse evenementen is dit aan de lage kant. Wel is een derde een promotor. Over het algemeen waren de bezoekers tevreden over het algehele aanbod. Het aantal nieuwe distillateurs werd wel aan

de lage kant beoordeeld. Uit de opmerkingen bleek de prijs van de tickets wel een aandachtspunt. Ook hadden vele graag wat meer eten willen zien bij de Grote Kerk. Daarnaast was er bij een aantal bezoekers onduidelijkheid over de kaartverkoop die niet aanwezig was bij de entree van de Grote kerk.

Bezoekersprofiel

Het publiek van het Jeneverfestival bestaat uit een redelijk gelijke verdeling tussen man en vrouw. In de leeftijden is ruim de helft (52%) ouder dan 50 jaar. De gemiddelde leeftijd is 48 jaar. Uit het onderzoek blijkt dat de meerderheid (58%) hoogopgeleid is.

Ruim één derde (35%) van de bezoekers komt uit Schiedam. Een opvallend groot gedeelte (40%) komt niet uit regio Rijnmond.

Ruim de helft (53%) van de van de respondenten heeft ook GinFever 2018 bezocht. Iets minder mensen hebben het festival van het opvolgende jaar ook bijgewoond.

Bijna de helft (48%) van de bezoekers van het Jeneverfestival zijn ook bij de Brandersfeesten geweest. Proef de Plantage en Open Monumentendag werden door een kwart van de bezoekers bezocht. Daarnaast zijn er ook heel veel bezoekers (41%) die geen van de genoemde Schiedamse evenementen hebben bezocht. Dit kan verklaard worden door de herkomst van de bezoekers. Eerder zagen we dat een groot gedeelte niet uit Schiedam komt.

Bekendheid en bezoek

Bijna vier op de tien (38%) deelnemers zijn bekend geraakt met het Jeneverfestival door mond-tot- mond reclame. Het Jenevermuseum zorgt ook voor veel bekendheid (22%) Daarnaast blijkt het internet (de website (19%) en sociale media (16%)) ook een grote bron van bekendheid (36%).

Het Jeneverfestival heeft dit jaar de meeste bezoekers gehad op zaterdag 14

september. Het percentage dat beide dagen is het kleinst met 13%.

43% van de deelnemers is al één of meerdere edities gekomen naar het Jeneverfestival. Uit berekeningen blijkt dat een groot gedeelte van de bezoekers die ook in 2017 aanwezig waren trouwe bezoekers zijn. Uit berekeningen blijkt dat 50% van de bezoekers voor het eerst is gekomen.

Gemiddeld uitgegeven per persoon aan...

- Tickets: €16,-

- Eten/drinken: €14,-

- Reiskosten: € 5,-

- Overige uitgaven: €13,-

De Grote – Sint Janskerk werd vanzelfsprekend door vrijwel iedereen bezocht. De Tastings en presentatie van de distillateurs als activiteiten zijn door ongeveer de helft (52%, 47%) van de bezoekers bezocht.

Waardering

De gemiddelde waardering was een 7,6. Boven de 8 scoorde: vriendelijkheid van het personeel, kwaliteit van de tastings en locatie Jenevermuseum. Tussen 6 en 7 scoorde: horecavoorzieningen, prijs van het entreeticket en afstand tussen de kerk en het Jenevermuseum. De andere aspecten scoorden tussen de 7 en 8, zoals locatie Kerk, bereikbaarheid en aankleding en inrichting.

Over het algemeen vinden de bezoekers het aantal gin merken en andere bekende merken precies goed. Er waren wel een aantal mensen die het aanbod van het aantal nieuwe merken en distillateurs te weinig vonden.

NPS De Net Promotor Score (NPS), gebaseerd op aanbevelingen, is een zeer krachtige indicator voor groei. Iemand (in dit geval een bezoeker) zet bij het aanbevelen van het event aan anderen zijn eigen 'reputatie' op het spel.

In vergelijking met andere evenementen en programmering in Schiedam is dit een lage NPS.

Museumkwartier

Doelstelling 2: versterking positionering van het museumkwartier

Doelstelling 2.1. versterken positionering

“De positionering van het Jenevermuseum als belevingsmuseum versterken.”

Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam wil haar publiek op een bijzondere, veelzijdige en verrassende manier informeren over alle soorten jenever-erfgoed (cultureel, historisch, industrieel en immaterieel). De stad Schiedam speelt daarin als jenever-hoofdstad van de wereld een zeer grote rol. ‘Beleving’ is daarbij het toverwoord. Het museum heeft in 2018 met de opening van Museummolen De Walvisch de eerste grote stap gezet in het positioneren van het museum als belevingsmuseum. Door samenwerking met Stichting Schiedamse Molens en het samenvoegen van drie functies in één molen (molenwinkel, molenmuseum, werkende molen) is een totaalbeleving neergezet. Met 11.000 bezoekers aan het museumgedeelte en nog eens 8.000 bezoekers aan de molenwinkel is het concept succesvol te noemen. In 2018 is een start gemaakt met de metamorfose van het Jenevermuseum tot een belevingsmuseum. Begin 2019 zijn de niet-museale ruimtes aangepast en de

broodnodige technische aanpassingen gedaan. Hiermee is het museum weer veilig en toekomstbestendig gemaakt. Begin april 2019 is het Jenevermuseum feestelijk heropend voor de aanwezige pers, relaties en Vrienden van het Jenevermuseum. Alle Schiedammers hebben de mogelijkheid gehad om in de openingsweek het Jenevermuseum gratis te bezoeken.

Begin 2018 is een start gemaakt met de communicatie rondom de herinrichting van beide musea. Uiteraard is dit in aanloop van de heropening en ter promotie van het vernieuwde museum in 2019 verder uitgerold. De nieuwe huisstijl vormt de basis voor alle communicatiemiddelen en vormt een onlosmakelijk onderdeel van de uitstraling en beleving. Via social media zijn onze (potentiële) museumbezoekers geïnformeerd over de transformatie van het Jenevermuseum. Tevens is deze social campagne gebruikt om de positionering als belevingsmuseum te versterken. Dit is gedaan middels persoonlijke berichten die een inkijkje geven in het werk voor en achter de schermen van de musea.

Doelstelling 2.2. Museumkwartier

“Het museumkwartier programmeren.”

Het Jenevermuseum werkt intensief samen met het Stedelijk Museum Schiedam (SMS), Stichting Schiedamse Molens (SSM) en Stichting Rondvaarten Schiedam (SRS).

Binnen het museumkwartier zijn diverse combitickets verkrijgbaar, zoals het Jeneverticket, Molentocht ticket, Ambacht ticket waarin een bezoek aan het Jenevermuseum, Stedelijk Museum Schiedam, Museummolen en/of Fluisterboot is opgenomen. Tevens heeft

het I-punt een uitgebreid aanbod aan tours en rondleidingen waarbij het Jenevermuseum en/of de Museummolen bezocht worden, onder begeleiding van de gidsen van het Jenevermuseum en I-punt. Een zeer succesvolle tour is de Gin-tour waarbij de bezoekers de branderij van het Jenevermuseum bezoeken en een jenever-gin proeverij doen.

Tijdens evenementen in en om het Museumkwartier wordt nauw samengewerkt met de diverse partners en ondernemers. Het Molenweekend is

uiteraard samen met Stichting Schiedamse Molens georganiseerd met activiteiten voor jong en oud bij verschillende molens. Tijdens dit weekend is de Museummolen gratis toegankelijk en wordt de molen gedraaid door de molenaars van het de Schiedamse Molens en het Jenevermuseum. De volgende activiteiten en evenementen dragen bij aan het programma van het Museumkwartier:

- Museumweek
- GinFever 2019
- Heropening Jenevermuseum
- Open Monumentendagen

- Museumweek
- Molenweekend
- Nacht van de Geschiedenis
- Jeneverfestival 2019
- Brandersfeesten
- WikiSchiedam
- JeneverWiki
- Zichtbaarheid Hoogstraat
- Entree via Havenkerksteeg

Doelstelling 2.3. samenwerking

“Samenwerking en verbinding.”

Het Jenevermuseum werkt waar mogelijk samen met het Stedelijk Museum Schiedam (SMS). Dat doen we op verschillende manieren. We sluiten in het Jenevermuseum aan bij de programmering van het SMS door bijvoorbeeld thematische proeverijen te geven. Daarnaast werken we gezamenlijk aan de WikiSchiedam. En de musea bieden elkaar regelmatig steun op het gebied van bedrijfsvoering en andere praktische zaken, zoals het (uit)lenen van apparatuur, tentoonstellingsmaterialen en collectie. Daarnaast staan onze medewerkers ten allen tijden beschikbaar voor vragen en ondersteuning.

Marketingoverleg

Tevens is een marketingoverleg met alle culturele instellingen van Schiedam en SPS in het leven geroepen. Er wordt regelmatig overleg gevoerd over de gezamenlijke communicatie en marketing. Het uitgangspunt van deze gesprekken is het afstemmen van de communicatie-uitingen en het daarbij meenemen van elkaars programmering. Bijvoorbeeld wordt bij de campagnes voor de festivals van het Jenevermuseum altijd een bezoek aan het Stedelijk Museum gepromoot en wordt in de

advertenties van de tentoonstellingen van het Stedelijk Museum de programmering van het Jenevermuseum meegenomen. Een ander belangrijk aandachtspunt was het stimuleren van kruisbestuiving van de museumbezoekers van de musea.

Directeurenoverleg

Daarnaast komen eens per kwartaal de directeuren van de grotere culturele instellingen en SPS bijeen om de stand van zaken en ontwikkelingen op beleidsniveau te delen. Hier wordt ook gewerkt aan een gezamenlijk manifest voor de USP Cultuur in Schiedam.

WikiSchiedam

Op de WikiSchiedam worden verhalen over Schiedam en haar geschiedenis in woord, beeld en geluid verzameld. Het doel is om samen met gebruikers de Schiedamse geschiedenis en Schiedamse verhalen vast te leggen. WikiSchiedam vormt dan ook een brug tussen de verschillende diverse culturele instellingen en de Schiedammers. Het zorgt tevens voor een sterke band en samenwerking tussen het Stedelijke Museum Schiedam en het Nationaal Jenevermuseum Schiedam. De Wiki brengt niet alleen de Schiedammers bij

elkaar, maar ook de medewerkers en vrijwilligers van de culturele instellingen.

Een voorbeeld van een gezamenlijk project is In de Hoogstraat . Verhalen uit de winkelstraat. Deze expositie van het Stedelijk Museum Schiedam heeft verhalen verzameld over de Hoogstraat, de winkelstraat van Schiedam. Zie: www.stedelijkmuseumschiedam.nl/tentoonstelling/in-de-hoogstraat. Deze verhalen worden ook op WikiSchiedam gepubliceerd. Het Jenevermuseum heeft tijdens een van de bijeenkomsten van WikiSchiedam hieraan aandacht besteed. Een voorbeeld is te lezen op: http://verhalenwiki.nl/index.php?title=Bakerij_Papenhuijzen

Betrokken partijen

- Stichting Mooi Werk
- Gemeente Archief Schiedam
- Jenevermuseum
- Historische Vereniging Schiedam
- Je bent een Schiedammer als
- Zakkendragersgilde St Anthonis.
- Scyedam
- Bibliotheek Schiedam
- Stichting de Moutery

WikiSchiedam is financieel ondersteund door Fonds Schiedam Vlaardingen, het De Groot Fonds en de Gemeente Schiedam.

Bekendheid en waardering

Doelstelling 3 : vergroten bekendheid en waardering van het Jenevermuseum / Museummolen

Doelstelling 3.1. ambassadeurs

“Het vergroten van de “ambassadeurs” Jenevermuseum/Museummolen”

Werven en betrekken ambassadeurs

Bereik ambassadeurs

Het Jenevermuseum verwerft, informeert en betreft (toekomstige) museumbezoekers en ambassadeurs via:

- Digitale nieuwsbrieven
- Social Media
- Free publicity
- Jeneverfestivals; alle festivalbezoekers krijgen een museumgids en flyers van de aankomende evenementen mee naar huis. De bedoeling is dat zij dit aan vrienden en kennissen laten zien en vertellen over hun bezoek aan het festival en Schiedam.
- Museumbezoek; alle museumbezoekers krijgen een museumgids en flyers van de aankomende evenementen mee naar huis. De bedoeling is dat zij dit aan vrienden en kennissen laten zien en vertellen over hun museumbezoek.
- Medewerkers en vrijwilligers; verspreiding van folders, uitdragen van het gedichtengoed van de musea en branderij, geven van rondleidingen, uitleg in de branderij en workshops.
- Vrienden van het Jenevermuseum: “Wij bevorderen de bloei en groei van het Jenevermuseum”.

Free publicity

Het Jenevermuseum in Schiedam heeft sinds 2018 gekozen voor een nieuwe koers op het gebied van Marketing Communicatie & PR. In samenwerking met communicatiebureau Today's Specials is de verouderde traditionele marketing aanpak ingeruild voor een nieuwe frisse aanpak met de nadruk op free publicity.

Doelstellingen

1. Het Jenevermuseum positioneren als hét kenniscentrum voor jenever en toebehoren;
2. Het Jenevermuseum landelijk top-of-mind krijgen;
3. De regionale aandacht blijven opzoeken;
4. Het Jenevermuseum in het vizier van internationale pers en toeristen krijgen.

Doelgroepen

- Museumbezoekers binnen Nederland (B2C)
- De Museumwereld/Subsidiegevers (B2B)
- Toeristen uit het buitenland welke een bezoek brengen aan Rotterdam/Schiedam
- Horeca Nederland (eigenaren, werknemers)

PR-aanpak

- Traditionele PR: Today's Specials verstuurd persberichten naar relevante landelijke en regionale media waarin de verschillende topics uitgelicht werden.
- Er is nieuwe verbeterde beeldmateriaal van het museum gemaakt na de heropening.

- 'Het verhaal' van de nieuwe aanpak van het Jenevermuseum is gepitched bij key-media en er is gefocust op het regelen van interviews met de directrice van het Jenevermuseum, Marjolein Beumer.

- Ondersteuning Social Media Jenevermuseum: het promoten (betaald) van content onder de doelgroep middels Facebook & Instagram Advertising

Lancering WikiSchiedam	Bereik	Mediawaarde
Krant	96.000	€ 1.463
Radio	10.000	
Online	1.917.650	€ 33.474
Social Media	75.574	
Totaal	2.099.224	€ 34.937

Verbouwing Jenevermuseum	Bereik	Mediawaarde
Krant	151.000	€ 1.480
Online	1.637.750	€ 4.421
Social Media	27.624	
Totaal	1.816.374	€ 5.901

Heropening Jenevermuseum	Bereik	Mediawaarde
Krant	390.600	€ 1.300
Radio	10.000	€ 550
Online	29.257.350	€ 8.600
Nieuwsbrief		€ 450
Social Media	65.312	
Totaal	29.723.262	€ 10.900

Jeneverfestival 2019	Bereik	Mediawaarde
Radio	1.361.000	
Nieuwsbrief	36.250	€ 1.320
Online	1.621.454	€ 5.455
Social Media	143.502	
Print	413.200	€ 2.899
Totaal	3.575.406	€ 9.674

Distillateursopleiding	Bereik	Mediawaarde
Radio	2.448.000	
Online	57.775	€ 425
Social Media	19.815	
Totaal	2.525.590	€ 425

Websites

De websites worden structureel bijgehouden door een webredacteur. De informatie op de website is uitgebreid en

er zijn nieuwe onderwerpen aan toegevoegd. Ook worden met regelmaat nieuwsberichten en artikelen geplaatst.

Website	Unieke bezoekers	Bekeken pagina's	Aantal pagina's per uniek bezoek
www.jeneverfestival.nl	2.346	3.943	1,5
www.jenevermuseum.nl	11.077	21.918	3
Totalen	13.423	25.861	nvt

Nieuwsbrief

In 2019 zijn er 8 nieuwsbrieven verstuurd.

Nieuwsbrief 2019 Abonnees: 1.117.

Ontvangers van onze nieuwsbrief zijn onder andere: particulieren (bezoekers, vrienden, geïnteresseerden), perscontacten, culturele organisaties en bedrijven.

WikiSchiedam en JeneverWiki

Landingspagina WikiSchiedam is 6.406 keer bekeken.

Landingspagina JeneverWiki is in 3.024 keer bekeken.

Social media

Twitter	weergaven	volgend	volgers
Jeneverfestival	17.620	639	597
Jenevermuseum	29.845	362	1.355
Museummolen	1.007	197	233
Totalen	48.472	1.198	2.185

Instagram	berichten	volgend	volgers
Jeneverfestival	153	2.109	889
Jenevermuseum	391	2.616	1.297
Totalen	544	4.725	2.186

Facebook

Jenevermuseum

Jeneverfestival

Doelstelling 3.2. Jeneververhalen

“Het vastleggen en toegankelijk maken van Jeneververhalen.”

In 2018 is door het Jenevermuseum en het Stedelijk Museum de technische implementatie van WikiSchiedam en de JeneverWiki gerealiseerd. Begin 2019 heeft de officiële lancering voor de gebruikers plaatsgevonden. Sindsdien het Jenevermuseum meerdere bijeenkomsten en workshops

georganiseerd voor onder andere de Zakkendragers.

Sindsdien zijn er ruim 200 artikelen over Schiedam, 30 Jeneververhalen en 5.000 jeneveretiketten toegevoegd. Voor meer informatie, zie voorgaand hoofdstuk “Activiteiten”

The screenshot shows the WikiSchiedam website interface. At the top, there is a navigation bar with links: BIJDRAGE TOEVOEGEN, ADMINVERHALENWIKI, VOORKEUREN, VOLGWIJST, BIJDRAGEN, AFMELDEN. Below this is the 'VERHALENWIKI' logo and a search bar containing 'Schiedam' with a 'Zoeken' button. The main content area is titled 'Zoekresultaten' and shows '216 artikelen gevonden. Pagina 1 van 22.' It lists several articles with titles and brief descriptions: 'Nationaal Jenevermuseum Schiedam', 'Abtswoude (Schiedam)', 'Jeneverbeleving bij toeristen Schiedam', 'Raam (Schiedam)', 'Ambachtenbuurt (Schiedam)', and 'Aletta Jacobsstraat (Schiedam)'. To the right, there is a section titled '5090 objecten gevonden. Pagina 1 van 509.' with a 'Volgende' button. Below this, several images of liquor labels are shown, each with a title and metadata: 'Papieren etiket met tekst 'Old Schiedam Original Single Malt Genever'', 'Papieren etiket met tekst 'Old Schiedam Original Single Malt Genever'', 'Papieren etiket met tekst 'H.J. Herman Jansen Schiedam'', and 'Papieren etiket met tekst 'Finest Schiedam Geneva''.

Merk Schiedam

Doelstelling 4: verstreken profilering van het merk Schiedam

Doelstelling 4.1. profilering merk Schiedam

“Bij te dragen aan de profilering van het merk Schiedam, ‘authentiek en cultureel Distillers District van de regio Rotterdam”

Distillers district

Voor het Nationaal Jenevermuseum Schiedam is een sterke profilering van het merk Schiedam en daarbinnen het Distillers District essentieel. De keuze voor de vrijetijdsbesteding hangt sterk af van de aantrekkingskracht die de plek waar het museum deze gehuisvest is uitstraalt. Het is voor de museumbezoekers van belang dat er meer te doen is dan alleen het museumbezoek. Schiedam heeft veel te bieden, maar dat weten we als stad soms goed te verbergen. In 2019 is in samenwerking met de culturele instellingen, Stichting Promotie Schiedam en Gemeente Schiedam gekozen om gezamenlijk het merk Schiedam te gaan versterken. Het Jenevermuseum participeert actief in deze samenwerking. Ook heeft het Jenevermuseum de profilering van Schiedam opgenomen in het communicatiebeleid en vermeld bijvoorbeeld altijd Schiedam en het Distillers District in persberichten.

Samenwerking stadspromotie

Het Jenevermuseum participeert waar mogelijk in de gezamenlijke stadspromotie

welke door SPS worden uitgevoerd. Tevens worden er door het I-punt van SPS (combit)ickets verkocht.

Aantallen die via Tours & Tickets van SPS zijn geboekt over 2019:

- Totaal: 10.622 personen
- Gin Tour (individueel + privégroepen): 366
- Combi3 ticket fluisterboot, incl. Jenevermuseum: 92
- Overig: 2

Activiteiten en evenementen

Het Jenevermuseum heeft in 2019 een aantal activiteiten en evenementen georganiseerd ter versterking en promotie van het Distillers District:

- Ketels aan de Kade, Delftshaven
- GinFever 2019
- De Smaek van Oirschot
- Molenweekend
- Jeneverfestival 2019
- Brandersfeesten
- Stokersfestival 2019

Cultureel ondernemerschap

Doelstelling 5: handelen als cultureel ondernemer

Doelstelling 5.1. eigen inkomsten

“Het genereren van ten minste 17,5 % eigen inkomsten.”

- Bruto marge museumwinkels
- Bruto marge horeca, proeverijen en arrangementen
- Sponsoring bedrijven
- Donaties
- Sponsoring faciliteiten collectiedepot

Inkomsten

Van het Nationaal Jenevermuseum Schiedam wordt verwacht dat zij minimaal 17,5% aan eigen inkomsten genereert, naast de budgetsubsidie. De eigen inkomsten bestaan uit:

- Bruto marge entree musea en branderij

Over 2019 hebben we een percentage van de eigen inkomsten van 35% behaald. Dat is wederom een stijging van 5%. Hiermee zitten we dus ruim boven de norm.

Baten	2016		2017		2018		2019	
Subsidie Gemeente Schiedam	€ 372.813	71%	€ 508.668	74%	€ 514.098	70%	€ 526.436	65%
Eigen inkomsten	€ 153.544	29%	€ 176.860	26%	€ 215.319	30%	€ 281.886	35%
Totaal	€ 526.357	100%	€ 685.528	100%	€ 729.417	100%	€ 808.322	100%

Branderij

In 2019 heeft de branderij alle kosten kunnen dekken uit de inkomsten van de verkoop van moutwijn, Old Schiedam en

de winst uit de proeverijen. De branderij draait dus zonder subsidie van Gemeente Schiedam. De winst over 2019 is teruggevloeid naar de vaste lasten van het museum.

Branderij	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Baten						
Opbrengst branderij	4.011	10.868	28.425	28.097	31.312	31.080
Opbrengst verkoop Old Schiedam	36.099	30.886	41.594	49.451	69.226	71.510
Winst uit proeverijen						7.711
Kosten						
Inkoop branderij, slijterij	-34.721	-14.995	-32.124	-44.702	-60.170	-85.834
Water, elektra, etc.					-1.000	-1.000
Vaste lasten						
Overige personeelskosten	-28.253	-28.253	-32.300	-32.300	-32.500	-12.500
Vrijwilligersvergoedingen	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
Opleidingskosten					-2.500	-1.000
Afschrijvingskosten installaties					-300	-300
Klein onderhoud						-645
Balans	-27.364	-5.994	1.095	-3.954	-432	4.522

* per 2019 zijn de salariskosten voor de productie €17.500 verwerkt in de kostprijs.

BIJLAGE 1: CIJFERS 2019

Cat	Financieel overzicht 2019	begroting	subtotalen	daadwerkelijk	subtotalen
Baten	JM Opbrengsten winkel	€ 7.500	€ 267.000	€ 5.922	€ 316.833
Baten	JM Overige opbrengsten	€ 5.000		€ 132	
Baten	JM Opbrengst entrée	€ 67.500		€ 93.831	
Baten	JM arrangementen	€ 4.000		€ 30.512	
Baten	JM escaperoom	€ 5.000		€ 1.759	
Baten	JM educatie	€ 1.000		€ 248	
Baten	JM proeverijen	€ 20.000		€ 20.870	
Baten	JM rondleidingen	€ 3.000		€ 3.546	
Baten	JM locatieverhuur	€ 3.000		€ 5.068	
Baten	BR Opbrengsten Branderij	€ 32.500		€ 31.080	
Baten	BR Opbrengst Old Schiedam	€ 65.000		€ 71.510	
Baten	WV Opbrengst entrée	€ 37.500		€ 37.461	
Baten	WV Opbrengst winkel	€ 5.000		€ 5.584	
Baten	WV Opbrengst horeca	€ 10.500		€ 5.318	
Baten	WV Overige opbrengsten	€ 500		€ 3.992	
Directe Kosten	JM Inkoop winkel	€ -3.000	€ -108.000	€ -5.684	€ -69.197
Directe Kosten	JM Inkoop Entrée	€ -5.000		€ -3.393	
Directe Kosten	JM Inkoop proeverijen	€ -9.000		€ -13.159	
Directe Kosten	JM Inkoop arrangementen	€ -3.500		€ -6.330	
Directe Kosten	BR inkoop branderij	€ -32.500		€ 26.298	
Directe Kosten	BR Inkoop flessen	€ -42.000		€ -57.014	
Directe Kosten	WV Inkoop winkel	€ -2.500		€ -2.171	
Directe Kosten	WV Inkoop Entrée	€ -2.000		€ -2.444	
Directe Kosten	WV Inkoop horeca	€ -4.000		€ -2.650	
Directe Kosten	JM Inkoop escaperoom	€ -2.500		€ -1.550	
Directe Kosten	JM Inkoop gidsen	€ -2.000		€ -1.100	
Subsidie	Subsidie Gemeente	€ 526.438	€ 565.738	€ 526.436	€ 560.684
Subsidie	Sponsoring en overige subsidies	€ 26.000		€ 20.948	
Subsidie	Sponsoring Branche Depot De Kuyper	€ 13.300		€ 13.300	
Lasten	Salarissen	€ -414.500	€ -724.300	€ -417.127	€ -734.884
Lasten	Overige personeelskosten	€ -37.500		€ -46.426	
Lasten	Afschrijvingskosten	€ -15.000		€ -13.645	
Lasten	Huisvestingskosten	€ -145.000		€ -141.249	
Lasten	Kantoorkosten	€ -2.800		€ -6.128	
Lasten	Verkoopkosten	€ -23.000		€ -31.813	
Lasten	Kosten tentoonstellingen / evenementen	€ -43.000		€ -30.366	
Lasten	Collectiebeheer	€ -18.500		€ -15.437	
Lasten	Algemene kosten	€ -25.000		€ -32.693	
Balans		€ 438	€ 438	€ 73.436	€ 73.436

De cijfers 2019 zijn gebaseerd op de kwartaalcijfers 2019. De lasten in dit overzicht wijken wijken iets af het financieel jaarrapport. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen en een afwijkende rangschikking van kostenposten, met name van overige kosten.

BIJLAGE 2

MEERJARENBEGROTING

MEERJAREN EXPLOITATIE 2018-2021								
Nationaal Jenevermuseum Schiedam	2018*	2019*	2019	2019	2020*	2020	2021*	2016
			begroting def	begroting def_v4		begroting def		
Opbrengsten								
Opbrengsten winkel Jenevermuseum	10.000	10.000	7.500	7.500	10.000	5.000	10.000	10.000
Overige opbrengsten Jenevermuseum	11.000	11.000	5.000	5.000	11.000	2.000	11.000	6.000
Opbrengst Jenevermuseum entree	60.000	63.000	67.500	67.500	66.000	80.000	69.000	50.000
Opbrengst Jenevermuseum arrangementen	0	0	36.000	10.000	0	40.000	0	0
Opbrengst Jenevermuseum proeverijen	0	0	0	20.000	0	0	0	0
Opbrengst branderij	55.000	55.000	32.500	32.500	55.000	30.000	55.000	40.000
Opbrengst branderij moutwijn	20.000	20.000	0	0	20.000	0	20.000	20.000
Opbrengst Old Schiedam	0	0	65.000	65.000	0	70.000	0	0
Opbrengst Museummolen entree	20.000	21.000	37.500	37.500	22.000	30.000	23.000	20.000
Opbrengst winkel Museummolen	4.000	4.000	5.000	5.000	4.000	5.000	4.000	3.000
Opbrengst horeca Museummolen	10.000	10.000	10.500	10.500	10.000	5.000	10.000	10.000
Overige opbrengsten Museummolen	2.000	2.000	500	500	2.000	2.000	2.000	2.000
Opbrengst educatie	0	0	0	1.000	0	0	0	0
Opbrengsten escaperoom	0	0	0	5.000	0	2.500	0	0
	192.000	196.000	267.000	267.000	200.000	271.500	204.000	161.000
Inkoop								
Inkoop winkel Jenevermuseum	-5.000	-5.000	-3.000	-3.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Inkoop museum entree	-3.000	-3.000	-5.000	-5.000	-3.000	-5.000	-3.000	-3.000
Inkoop museum arrangementen	0	0	-3.500	-3.500	0	-15.000	0	0
Inkoop museum proeverijen				-9.000	0	0	0	0
Inkoop branderij Old Schiedam	-19.000	-19.000	-72.500	-42.000	-19.000	-30.000	-19.000	-15.000
Inkoop branderij	-7.000	-7.000	0	-32.500	-7.000	0	-7.000	-1.000
Inkoop Old Schiedam	0	0	0	0	0	0	0	0
Inkoop winkel Museummolen	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-6.000	-2.500	-2.500
Inkoop entree Museummolen	0	0	-2.000	-2.000	0	-2.000	0	0
Inkoop horeca Museummolen	-2.500	-2.500	-4.000	-4.000	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Inkoop escaperoom			-2.500	-2.500	0	-1.000	0	0
Inkoop educatie				0	0	0	0	0
Inkoop gidsen	0	0	-2.000	-2.000	0	-1.500	0	0
	-39.000	-39.000	-97.000	-108.000	-39.000	-68.000	-39.000	-29.000
Externe financiering								
Subsidie Gemeente Schiedam	507.000	507.000	526.438	526.438	507.000	535.000	507.000	374.477
Donaties structurele lasten	15.000	15.000	1.000	1.000	15.000	1.000	15.000	35.000
Bijdrage Vrienden	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	0	5.000	0
Sponsoring en donaties overig	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	0
Sponsoring Branche Depot De Kuyper	13.300	13.300	13.300	13.300	13.300	13.300	13.300	13.300
	560.300	560.300	565.738	565.738	560.300	569.300	560.300	422.777
Lasten structureel								
Salarissen	-350.000	-350.000	-414.500	-414.500	-350.000	-425.000	-350.000	-310.000
Overige personeelskosten	-75.000	-75.000	-37.500	-37.500	-75.000	-50.000	-75.000	-40.000
Afschrijvingskosten	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-20.000	-15.000	-15.000
Huisvestingskosten	-133.500	-133.500	-145.000	-145.000	-133.500	-160.000	-133.500	-120.000
Kantoorkosten	-15.000	-15.000	-2.800	-2.800	-15.000	-10.000	-15.000	-15.000
Verkoopkosten	-30.000	-30.000	-23.000	-23.000	-30.000	-30.000	-30.000	-15.000
Vaste tentoonstellingen	-25.000	-25.000	-12.500	-15.000	-25.000	-10.000	-25.000	-15.000
Evenementen	-10.000	-10.000	-8.000	-8.000	-10.000	-7.500	-10.000	0
Wissellexposities	-15.000	-15.000	-20.000	-20.000	-15.000	-20.000	-15.000	0
Collectiebeheer	-20.000	-20.000	-18.500	-18.500	-20.000	-15.000	-20.000	0
Algemene kosten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
	-713.500	-713.500	-721.800	-724.300	-713.500	-772.500	-713.500	-555.000
Balans (naar reserve)	-200	3.800	13.938	438	7.800	300	11.800	-223
*exclusief correctie indexering								